

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 1/2 06 om erfaringerne i praksis med de nye regler om civile agenter og om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt.

(Redegørelse nr. R 9).

Justitsministeren (Lene Espersen):

1. INDLEDNING

Ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet) blev der i retsplejeloven gennemført en række ændringer vedrørende politiets efterforskningsmuligheder med det formål at sikre en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet.

I retsplejeloven blev der bl.a. foretaget en ændring af bestemmelsen i § 745 om forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt, og i § 745 b blev der indsat en bestemmelse, der giver mulighed for at begrænse den almindelige adgang til aktindsigt for forsvareren. Bestemmelserne er ved en senere ændring af retsplejeloven (lov nr. 215 af 31. marts 2004 om offentlighed i retsplejen) blevet flyttet til § 729 a, stk. 3, og § 729 c. Endvidere blev der i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., indført en nærmere afgrænset adgang til at anvende civile personer som agenter.

Under Folketingets behandling af det pågældende lovforslag gav justitsministeren i forbindelse med vedlagte besvarelse af spørgsmål nr. 38 af 22. maj 2003 fra Folketingets Retsudvalg tilsagn om, at der i henhold til Folketingets Forretningsordens § 19, stk. 4, ville blive udarbejdet en redegørelse til Folketinget om erfaringerne i praksis med de nye regler om begrænsning i forsvarerens adgang til aktindsigt og om civile agenter, når loven havde været i kraft i to år.

Med henblik herpå anmodede justitsministeren Rigsadvokaten om at etablere en ordning, hvorefter politimestrene skulle foretage indberetning til Rigsadvokaten i overensstemmelse med de retningslinier, som er angivet i besvarelse af spm. nr. 38.

Rigsadvokaten har herefter i perioden fra den 12. juni 2003, hvor loven trådte i kraft, og indtil

udgangen af juni måned 2005 modtaget indberetning fra politikredsen om alle sager omfattet af de nye bestemmelser, og Rigsadvokaten har på grundlag heraf udarbejdet en rapport om erfaringerne med de nye regler.

Rigsadvokatens rapport danner grundlag for denne redegørelse om erfaringerne med de nye regler. Afsnit 2 indeholder en kort beskrivelse af det nye regelsæt. I afsnit 3 redegøres der for de sager, der er indberettet til Rigsadvokaten, og i afsnit 4 følger en sammenfatning.

2. DE NYE REGLER I LOV NR. 436 AF 10. JUNI 2003

2.1. Forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt
Forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a, stk. 3, blev ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 begrænset til at vedrøre materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår.

Efter den hidtidige retstilstand havde forsvareren som udgangspunkt ret til at få aktindsigt i alle de oplysninger, som var tilvejebragt af politiet, eller oplysninger, som i øvrigt havde berøring med sagen, selv om sådanne oplysninger ikke var tilvejebragt til brug for den konkrete sag og måtte antages at være uden direkte betydning for sagen.

Ved lovændringen blev der opstillet et krav om, at materialet skal være tilvejebragt med henblik på efterforskningen af den konkrete sag, mens mere generelle baggrundsoplysninger om eksempelvis kriminalitetsmønstre eller persongrupperes tilknytning til bestemte kriminelle netværk eller grupperinger er undtaget fra aktindsigt, idet de ikke kan anses for tilvejebragt til brug for den konkrete sag.

Det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at materiale, som anklagemyndigheden har til hensigt at fremlægge under domsforhandlingen, vil være omfattet af den almindelige adgang til aktindsigt, selv om det ikke er tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår.

Under Folketingets behandling af lovforslaget blev det i besvarelse af spørgsmål nr. 35 af 21. maj 2003 fra Folketingets Retsudvalg endvidere fremhævet, at det generelle objektivitetsprincip indebærer en pligt for anklagemyndigheden til at fremlægge alle oplysninger under straffesagen, der antages at have betydning for rettens vurdering af skyldspørgsmålet, uanset